ఆఫీసరుగారి అబ్బాయి

ఇదే గుంటూరు బస్‌స్టేండ్‌కి తను చిన్నప్పుడు ఎన్ని సార్లో నాన్నగారితో కలిసి స్వంతకారులో వచ్చాడు. తను ఒక ఆఫీసరుగారి అబ్బాయి! నల్లని బూటూ ఎర్రని సాక్సూ మడత నలగని టెర్లిన్ దుస్తులూ. పక్కకి దువ్విన నల్లని ఉంగరాల జుట్టూ, చూసేవాళ్ళకి ఎంతో ముద్దుగా ఆకర్షణీయంగా ఉండేవాడు. తనని చూసి ముచ్చటపడి అయితేనేం. నాన్నగారి ప్రాపకం సంపాదించడం కోసం అయితేనేం, ఎవరో ఒకరు బిళ్ళలో ఏపిల్సో కొని ఇస్తూండేవారు తనకి. ఆ రోజులే వేరు. పాతిక సంవత్సరాలు పాతిక నిమిషాలులా పరిగెట్టేశాయి తన జీవితంలో.

ఇవాళ మళ్ళీ అదే గుంటూరు బస్‌స్టేండ్‌లో ఆర్. టి. సి. బస్ డ్రైవరుగా నిలబడ్డాడు తను. గుంటూరు నుంచి నిడదవోలు వెళ్ళే ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్‌కి తను డ్రైవరు. ఆ నిడదవోలులో కూడా నాన్నగారు ఒక ఏడాది పనిచేశారట తను పుట్టకముందు.

తాడు లాగి గంటకొట్టి 'రైట్, పోనియ్యిగురూ. మళ్ళీ బెజవాడదాకా ఎక్కడా ఆపకు' అన్న కండక్టరు హెచ్చరికతో జయరాం ఆలోచనల్లోంచి తేరుకొని హారన్ మోగించి బస్ స్టార్ట్ చేశాడు. కండక్టరు ఇంకా డోర్ వెయ్యనేలేదు. జయరాం స్టీరింగ్ వాలుగా కోసి ఒక్క ఊపులో బస్సుని జి. యన్. టి. రోడ్డు ఎక్కించాడు. బస్సులో ఉన్న జనం వాలి పక్కవాళ్ళ మీద పడబోయి మళ్ళీ అంతలోనే సర్దుకుని జయరాం కేసి కోపంగా చూశారు.

'గురూ! నెమ్మదిగా నడుపు! ఇలా అయితే నిడదవోలు వెళ్ళేటప్పటికి ఒక్క శాల్తీ మిగలదు.' అని కండక్టరు అరిచిన అరుపు జయరాంకి వినిపించనేలేదు; అతని ఆలోచనలు జి. యన్. టి. రోడ్డుమీద బస్సులాగ మెత్తగా సాగి పోతున్నాయి.

గంభీరంగా ఉండే నాన్నగారు, గలగలా నవ్వుతూ ఎప్పుడూ ఆప్యాయతని వర్షించే అమ్మ. నాన్నగారంటే భయం. అమ్మంటే భక్తి. తన చిన్నతనం అంతా అలాగే సాగింది. కాని క్రమంగా పెద్దవాడయి రకరకాల స్నేహితుల ప్రభావం తనమీద పడేసరికి నాన్నగారంటే విసుగూ కోపం నిర్లక్ష్యం, అమ్మ అంటే ఉదాసీనం, లోకువ, నీరసభావం ఏర్పడ్డాయి. అలా కాకుండా చిన్నతనంలో ఉండే భయం భక్తీ తల్లిదండ్రుల మీద ఉంటేనా, తన పరిస్థితే వేరుగా ఉండేది. ఈ బస్సు డ్రైవరు ఉద్యోగం చేసుకుని బ్రతక

పలసిన స్థితి తనకి పట్టకపోను. ప్చ్.... ఇంతకీ ఇప్పుడను కొని ఏం లాభం?

బస్ కృష్ణా బేరేజీ ఎక్కింది. జయరాం తన ఆలోచన ల్లోంచి తేరుకొని బస్ వేగం తగ్గించి, జన సమ్మర్దంగా వున్న విజయవాడ వీధుల్లోంచి అతి సమర్థంగా బస్ నడుపుతూ, మొత్తానికి చేరవలసిన టైముకి అయిదు నిమిషాలు ముందే బస్‌ని స్టేండ్‌కి చేర్చాడు జయరాం. బండి ఆపి ఇగ్నిషి యన్‌కీ తీసి పాంట్ జేబులో వేసుకుంటూ కిందికి వురికాడు.

వెంటనే పక్క బస్సులోంచి దిగిన మరో డ్రైవరు వచ్చి జయరాం వీపు మీద చరుస్తూ 'ఏం బ్రిదర్! అప్పుడే లాంగ్ రూట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ ఎక్కావేం?' అన్నాడు. జయరాం ఏం సమాధానం చెప్పలేదు. తన వీపు మీంచి అతని చేతిని భారంగా తీసేసి, పేంట్ జేబులోంచి సిగరెట్టుతీశాడు. 'ఓటిలా పారెయ్యి బ్రిదర్.' అని ప్రక్కడ్రైవరు నోరు తెరిచి అడగడంతో జయరాం మిగిలిన రెండో సిగరెట్ ఆతనికి అందించి కాళీ పెట్టెని బస్సు టైరుకి వేసి గట్టిగా కొట్టాడు.

అగ్గిపెట్టి జయరాం చేతిలో పెడుతూ, 'మరైతే మకాం గుంటూరా, నిడదవోలా?' అన్నాడు పక్కడ్రైవరు. కాలుస్తూన్న సిగరెట్ గట్టిగా ఓ దమ్ము లాగి 'నిడదవోలే!' అన్నాడు జయరాం.

'అదేంటి? గుంటూరైతే మంచి లైఫ్ ఉంటుంది. సినీమాలుంటాయి - అక్కడేం ఉంది?' అన్నాడు పొక్క డ్రైవరు నీరసంగా చప్పరిస్తూ.

జయరాం పొగ రింగులు రింగులుగా వదుల్తూ కళ్ళు కొద్దిగా మూసి తెరుస్తూ 'అక్కడా....? అక్కడికి గోదావరి దగ్గరనీ... ' అన్నాడు నిర్లిప్తంగా

పక్క డ్రైవరు పకపకా నవ్వి 'నువ్వింకా వేదాంతం విరక్తి మానలేదు బ్రదర్. అయినా నేనొక్కటి చెప్తాను విను. ఏ ఉద్యోగంలోనైనా జేరేదాకానే కాని. జేరాక ఆలోచించకూడదు. అయినా మన ఉద్యోగానికి వచ్చిన లోటేవిటి? ఒకటో తారీఖు వచ్చేటప్పటికి నూట తొంభై అయిదు రూపాయలు వచ్చి చేతిలో పడతాయి. ఇంక్రిమెంట్స్ కలిస్తే సరేసరి. రెండు వందల ఏభై ఏమిటి మూడు వందలు కూడా కళ్ళ చూడొచ్చు. స్టీరింగ్ దగ్గర హుషారుగా మహారాజులా కూర్చుని ఇంతమంది ప్రయాణీకుల్ని మజిలీ మజిలీ దగ్గరా ఆపి వారి వారి గమ్యాలు చేరుస్తూంటే ఎంత గర్వంగా ఉంటుంది బ్రదర్!' అన్నాడు.

ఆఖరి దమ్ము లాగి, సిగరెట్‌ని నేలమీద పడేస్తూ 'ఆఁ....వీళ్ళ గమ్యాలు మాత్రం మనంచేరుస్తాం. మన గమ్యాన్ని మనం ఎప్పటికీ చేరుకోలేం. ఆ దేవుడు కూడా మనల్ని అక్కడికి చేర్చడు' అన్నాడు జయరాం మామూలు విరక్తితో.

'ఎందుకు చేర్చడు? మంచి చేసిన వాళ్ళకి మంచి తప్పకుండా చేస్తాడు దేవుడు.' అంటూ ప్రక్క డ్రైవరు వెళ్ళి తన బస్సు ఎక్కి హారన్ కొట్టాడు.

'వీడికేం తెలుసు తన బాధ! ఒక రోజున గొప్పగా బతికినవాడు. ఇవాళ తక్కువగా బతకాలంటే ఎంత కష్టం!.... హుఁ!.... ఇంతకీ అంతా స్వయంకృతాపరాధం' అనుకుంటూ జయరాం వెళ్ళి ఒక సోడా తాగి దాహం తీర్చుకొని వచ్చి బస్సు ఎక్కి సీటులో కూర్చున్నాడు.

వెనక నుంచి 'గురూ! ఉండు. అప్పుడే బండి పోనియ్యకు. టిక్కెట్లు కొయినియ్యి' అంటూ అరిచాడు కండక్టరు. దాంతో తన ఆలోచనలతో పాటు బస్సుకి కూడా బ్రేక్ వేసి కూర్చున్నాడు, తిరిగి ఆ కండక్టరే 'రైట్.... పోనియ్యి' అనే దాకా.

బస్ స్టాండు వదిలి ఊరు దాటి తారురోడ్డు మీద స్పీడ్‌గా పోతోంది. ఎదర ఎక్కువగా లారీలు బస్సులూ రావడం లేదేమో, మంచి స్పీడ్ పెట్టి స్టీరింగ్ మీద ఓ చెయ్యి వేసి జయరాం తిరిగి ఆలోచనల్లో పడ్డాడు.

అమ్మది నిండైన విగ్రహం. ఇప్పటికీ నవ్వుతూ 'బాబూ వచ్చావా?' అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరిస్తే ఎక్కడి శ్రమ అక్కడే పోతుంది తనకి. చిన్నప్పుడు కూడా ఎంత ఆలశ్యంగా వచ్చినా నాన్నగారు కేకలు వేసేవారు కాని

అమ్మ మాత్రం 'వచ్చావా బాబూ!' అంటూ పలకరించి, నాన్న గారితో 'వాణ్ణి ఊరికే కేకలేయకండి. ఒక్కగాని ఒక్క బిడ్డ. కాస్త స్నేహితులతో కలసి అలా తిరిగి వస్తే ఏం పోయింది ఇంతలో?' అనేది. తనకి ఇష్టం అని అప్పటికప్పుడు వేడి వేడిగా వడియాలు వేయించి పెట్టి, తల నిమిరి, దగ్గర కూర్చో పెట్టుకొని అన్నం పెడుతూంటే, అమ్మ మీద చెప్పలేనంత ప్రేమా, ఎప్పుడూ కేకలేసే నాన్నగారి మీద చెప్పలేనంత కోపం వచ్చేసేవి.

రోడ్డు మీద జోరుగా పోతూన్న బస్సుని ఆపమని అడపా దడపా కొందరు మనుష్యులు రోడ్డు ప్రక్క నిలబడి చేతులు అడ్డం పెడుతున్నారు. ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుని జయరాం 'సీట్లు కాళీ ఉన్నాయా?' అన్నాడు వెనక్కి కండక్టరు కేసీ తిరక్కుండానే.

'సీట్లు లేవు గురూ– ఏలూరు దాకా ఆపకు పోనీ' అన్నాడు కండక్టరు.

ఇంతలోకే బస్సులో ఒక ముసలాయన అందుకొని 'బస్సులో సీట్లు లేవు. కాలేజీల్లో సీట్లు లేవు. ఆఫీసులలో ఉద్యోగాలు లేవు. అంగట్లో బియ్యం లేవు. ఆస్పత్రుల్లో మందులులేవు. జేబుల్లో డబ్బులు లేవు. ఇన్ని లేక పోయి నందుకు శరీరాల్లో ప్రాణాలు కూడా లేకపోతే.... అంటూంటే జయరాం ఒళ్ళు ఒక్కమారు భయంతో జలదరించింది. తను

సరిగ్గా దృష్టి పెట్టుకుని డ్రైవ్ చెయ్యకపోతే అదే జరుగుతుంది బస్సులో ఉన్న జనానికి. ఇప్పటికే ఓ మారు చెట్టుకి కొట్టుకోబోయింది. ఇంకోమారు రాళ్ళ గుట్ట ఎక్కేసి తిరగబడబోయింది. ఆలోచనలు కట్టిపెట్టి జాగ్రత్తగా నడపాలి బస్.

ఎంత వద్దంటున్నా ఆలోచనలు వస్తూనే ఉన్నాయి జయరాంకి.

పదేళ్ళు వచ్చేదాకా ఏం జాగ్రత్తగా పెరిగాడో ఏమో తను. అంతే- ఆ తర్వాత పదహారేళ్లువచ్చి, స్కూల్ ఫైనల్ పేసయ్యే సరికి, ఈ అయిదారేళ్ళల్లోను ఎన్నో సంగతులు నేర్పేశారు స్నేహితులు. తనకి చాలా సంగతులు తెలిసిపోయాయి. నిద్రపోయిన ఆ ఏడెనిమిది గంటలూ ఇంట్లో ఏం ఉండేవాడో ఏమో అంతే - తక్కిన సమయం అంతా స్నేహితులతోటే - ఓ కబుర్లా కేరింతలా, ఆటలా, అల్లర్లా, ఆగడాలా, ఓహ్ ఆ అయిదారేళ్ళూ అయిదారు నిమిషాలులా గడిచిపోయాయి. ఆ సమయంలో చూడని సినిమా, చెయ్యని అల్లరీ, రాని ఆలోచనా లేవు.

ఆ రోజు సంధ్యవేళ శాస్త్రుల్లుగారి మనవరాల్ని గుడి వెనక జడపట్టుకుని లాక్కుపోతే తనీ జన్మకి స్కూల్ ఫైనల్ పేసయి ఉండేవాడు కాదు. ఆ గుంటది బెదిరిపోయి వాళ్ళ తాతకి చెప్పడం, ఆయన హాత్తెరి అంటూ ఇంటిమీదికి రావడం, నాన్నగారు మండిపడి ఆ నాలుగు నెలలూ ఇల్లు కదలకుండా కట్టడి చెయ్యడంవల్ల ఏదో ఆ నాలుగు

పాఠాలూ చదివి స్కూలుఫైనలు పేస్ కాగలిగాడు కాని లేక పోతే తనవల్ల అయే పనేనా అది?

నాన్నగారు తరుచు కేంపులు తిరుగుతూ ఉండటం, అమ్మ గారం చెయ్యడం కారణంగా, అదుపూ, ఆజ్ఞా లేకుండా తను అడ్డదిడ్డంగా పెరిగేశాడు గాని ఇద్దరి అజమాయిషీ, అదుపూ ఉంటేనా, తను నిక్షేపంగా ఏ ఎమ్మెయో పేసయి, ఈ పాటికి నాన్నగారిలా ఏ ఆఫీసరు ఉద్యోగమో చెయ్యకుండా ఉండునా?

అమ్మా నాన్నా దగ్గర వున్నప్పుడే తను అంతంతగా చదివాడు. ఇంక వేరే కాలేజీ చదువుకని బెజవాడలో రూమ్ తీసుకుని ఒక్కడూ ఉంటే ఇంక చెప్పేది ఏం వుంది? తనని ఎలా వున్నావు ఏం చేస్తున్నావు, ఎక్కడికి వెళ్ళావు అని అడిగేవాళ్ళు లేరు. తన ఇష్టం- కాలేజీ మానేసి పేకాడినా, స్నేహితులతో కలిసి మేట్నీలకి మార్నింగ్ షోలకి వెళ్ళినా, రాత్రి పన్నెండింటి దాకా ఆ సందుల్లోనూ ఆ గొందుల్లోనూ తిరిగితిరిగి ఏ తెల్లారగట్లో రూమ్‌కి చేరుకున్నా కాదనేవాళ్లు ఎవరు? పుస్తకాలకనీ, కాలేజీ ఫీజులకనీ, తను ఎంతెంత డబ్బు తెప్పించేవాడో ఇంటి దగ్గర్నుంచి- ఎప్పుడూ చుట్టూ వందిమాగధులులాగ అరడజనుమంది స్నేహితులు. అందరి హోటల్‌బిల్లూ తనే ఇచ్చేవాడు. సినిమాకి వెళితే టిక్కెట్టు తనే కొనడం అందరికీ-ఇంతమంది తన చుట్టూ వున్నారు కదా అని గర్వం.

వెనకనుంచి హారన్ వినిపించి వ్యూఫైండర్‌లోంచి చూశాడు జయరాం. ఎవరో చిన్నకారులో వస్తున్నారు. సైడు ఇమ్మని తెగ హారన్ కొడుతున్నారు. జయరాం నవ్వుకొని పక్కకి తప్పించాడు. వెనకనుంచి చిన్నకారు బాణంలా దూసుకొని ముందుకు పోయింది. ముందునుంచి వస్తూన్న లారీని తప్పించి మళ్ళీ రోడ్డు మధ్యగా బస్‌ని పోనియ్యసాగాడు జయరాం.

చుట్టూచేరి స్నేహితులందరూ పొగుడుతూవుంటే ఎంత హాయిగా ఉండేదని? ఇంద్రపదవి అబ్బినట్లూ-చుట్టూ దేవ కన్యలు నాట్యం చేస్తున్నట్లూ అనిపించేది. ఒక్క రోజైనా తనస్థితి ఏమిటో ఆలోచించాడా? ఎంతసేపటికీ మా నాన్న ఆఫీసరు: ఆఫీసరు కొడుకుగా నా హోదాకి తగ్గట్టు ఉండాలని ఆరాటపడ్డాడే కాని అందుకు అనుగుణంగా బాగా చదువుకుని ఫస్టుగా పేసవాలి అని ఒక్కరోజైనా ఆలోచించాడా?

ఏలూరు బస్‌స్టేండ్‌లో బస్సు ఆపి, స్టేండ్ గుమస్తా పుస్తకంలో సంతకం పెట్టి, పక్కకొట్లోకి వెళ్ళి ఒక సిగరెట్టు ముట్టించాడు జయరాం. మళ్ళీ అతన్ని పాత జ్ఞాపకాలు తరమసాగాయి.

'టికెట్లు కొట్టెయ్యడం అయిపోయింది. రా గురూ-పోదాం' అంటూ అరుస్తున్నాడు కండక్టరు.

'అబ్బబ్బ - ఈ ఉక్కబోతలో చస్తున్నాం. బస్సు కదిలినా కొంత బాగుండును. ఆ డ్రైవరు రాడేవిటి? సిగ రెట్టు కాలుస్తూ కాలు ఊపుతూ ఎలా నుంచున్నాడో పెద్ద ఆఫీసరులాగ' అంటూ బస్సులో జనం విసుక్కోసాగారు.

జయరాం అదేం వినిపించుకునే స్థితిలో లేడు.

ఫస్టియర్ శలవలకి ఇంటికి వచ్చినప్పుడు 'ఇలా చిక్కి పోయావేమిటిరా బాబూ!' అని అమ్మ అడిగితే తను సర్ది చెప్పగలిగినంత సులువుగా 'ఇన్ని తక్కువ మార్కులు వచ్చా యేమిటి?' అని నాన్నగారు అడిగినప్పుడు చెప్పలేక పోయాడు. ఏమైనా వాళ్ళ ప్రశ్నలు అరుచిగానే అనిపిం చాయి అప్పట్లో.

సెకండియర్‌లో కూడా మార్పేం రాలేదు - తన కార్య క్రమంలో - పైగా క్లాసులు మానెయ్యడం స్నేహితులతో తిరగడం మరింత ఎక్కువైంది. రోజులు సరదాగానే గడిచి పోతున్నాయి.

ఓ రోజు సాయంత్రం సెంటర్‌లో నుంచుని సిగరెట్టు కాలుస్తూంటే, తన ముందునుంచే లేత గులాబీ చీరలో ఇరవై ఏళ్ళ మెరుపుతీగ వెళ్ళింది. వదులుగా ఆమె వేసుకున్న బారుజడ వయ్యారంగా ఇటూ అటూ ఊగుతూంటే, తన మనస్సులో కోరికల కోడెనాగు తల ఎత్తింది. అప్రియ త్నంగా సన్నగా విజిల్ వేశాడు.

ఆ అమ్మాయి వెనక్కి తిరిగి మందహాసం చేసింది.

అమ్మో....ఈ అమ్మాయా? క్లాసులో తన ముందు బెంచీలో కూర్చుని ఏ స్టూడెంటునీ లెక్చరర్‌నీ లెక్ఖ చెయ్యకుండా దబాయించి మాట్లాడే లీల! ఈ లీలని చూసేనా తను విజిల్ వేసింది? భయంతో గుండె దడదడలాడింది. పక్క సందులోకి తప్పుకుందాం అని చూశాడు. కాని ఇంతలో లీల మళ్ళీ నవ్వి మాట అన్నట్లు కళ్ళతో సంజ్ఞ చేసింది. ఇంక వెనకాలే వెళ్ళక తప్పింది కాదు తనకి. దగ్గరగా వెళ్ళి ఇటూ అటూ చూసి నెమ్మదిగా జంకుతూ 'ఎందాకా?' అన్నాడు.

లీల అదోలా నవ్వి 'అలా పార్కు వరకూ- వస్తారా?' అంది.

తనకి ఆనందంతో ఒళ్ళు ఝుళ్ళుమంది. 'జీవితంలో ఇవాళ ఎంత మంచి రోజు' అనుకుంటూ ఆమె వెనకాలే అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ బయలు దేరాడు తను....

జయరాంకి ఎదురుగా కంకర పట్టుకు వస్తూన్న లారీ కనిపించింది. స్టీరింగ్ ఎడమపక్కకి కొయ్యబోతే. పక్కనే గడ్డిబండి వుంది. మళ్ళీ స్టీరింగ్ కుడికి కోశాడు. బస్సులో జనం ఉయ్యాల ఊగినట్లు ఇటూ అటూ ఊగారు. అలా వెళ్ళిన బస్సే మళ్ళీ ఇలా తిరిగిందేమిటి అని కంగారుపడి కంకర లారీ డ్రైవరు కంగారుగా రోడ్డు వారకి డ్రైవ్ చేశాడు. తల వెంట్రుకవాసిలో ఒక దాన్ని ఒకటి దూసుకుని

వెళ్ళిపోయాయి-లేక పోతే బస్సూ, లారి, ఒకదాన్ని ఒకటి ఢీకొనివుండేవే—

పార్కులో వయ్యారంగా పమిట సర్దుకుంటూ లీల చూసినప్పుడు జయరాం ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోయాడు. ఎప్పుడూ తనకేసి కన్నెత్తి అయినా చూడని లీల ఇవాళ ఇలా కరుణించిందేమిటి? కాళ్ళు ముడుచుకొని చేతితో గడ్డి పరకని తీసి చెంపకి రాసుకుంటూ కూర్చున్నాడు తను.

'జయరాం'- ఆ పిలుపులో ఏదో వేదన, బాధ.

బరువుగా వినిపించిన ఆమె కంఠ స్వరం విని కళవళ పడి "ఏం లీలా?... ఏదో చెప్పబోయి మానేశావేం?" అన్నా డతను. లీల వెంటనే జవాబు చెప్పలేదు. అరచేతితో పచ్చ గడ్డి మొక్కల చివళ్ళని అలవోకగా తాకుతూ 'అబ్బే. మరేం లేదు . మరి....మరేమో.... మీరు పెద్ద డబ్బున్నవారు కాదు కాబోలు' అంది.

'అని ఎవరన్నారు? ఎవరో కిట్టని వాళ్ళు అని వుంటారు. నేనొక ఆఫీసరు కొడుకుని. తెలుసా?' అన్నాడు తను ఆవేశంగా ఆమెకి ఇంకొంచెం దగ్గరగా జరుగుతూ.

'అహ.... అయితే....'

'ఏం? ఆగిపోయావేం? చెప్పు. సందేహించకు'.

'మరి....మరి... నాకు అర్జంటుగా ఏభై రూపాయలు కావాలి. మా నాన్నగారికి జబ్బుగా వుంది. ప్రస్తుతం అప్పుగా ఇస్తే....త్వరలో తీర్చేస్తాను.... ఆఫ్‌కోర్స్ సర్దగలిగితేనే–'

'ఓ ఇల్లు ఆనమాలు చెప్తే తీసుకువచ్చి ఇస్తాను.'

'అమ్మో....మా నాన్న మిమ్మల్ని చూస్తే ఇంకేమైనా వుందా?....నేనే మీ రూమ్‌కి వస్తా....ఏం?... అభ్యంతరమా?'

'అబ్బే...అభ్యంతరం ఏవిటి? తప్పకుండారా' అంటూ తను లీల కళ్ళల్లోకి అదోలా చూశాడు,

ఆమె చిరునవ్వుతో మొహం అటు తిప్పుకుని 'మరైతే ... ఆటోరిక్షా ఒకటి పిలిస్తే' అంది.

లీలతో కలిసి ఆటోరిక్షాలో వెళుతూన్నప్పుడు నేల మీంచి నింగికి రెక్కలు కట్టుకుపోతున్నట్లనిపించింది తనకి. ఈమెకి ఏభై ఏవిటి అడిగితే ఎంతేనా ఇద్దాం అనిపించింది తనకి ఆ క్షణంలో,

పెట్టితీసి లెఖ్ఖ పెట్టకుండానే చేతికివచ్చిన పదిరూపాయల నోట్లు బొత్తి ఆమె చేతిలో పెడుతూ కావాలనే వేళ్ళతో ఆమె చేతిని తాకాడు తను. ఆమె అదోలా నవ్వింది. తన మనస్సులో ఆశ చిగిర్చింది. 'కాస్సేపు కూర్చోకూడదూ, కబుర్లు చెప్పుకుందాం' అన్నాడు తను.

'కాదు .... ఇప్పుడు వెళ్ళాలి. మరోమాటు అలాగే ఏం?' అంటూ చిలిపిగా చూసి వెళ్ళబోయి, మళ్ళీ ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసి 'అవును గానీ....' అంటూ అర్థోక్తిగా ఆగి పోయింది లీల.

దాంతో తనలో ఏదో లేని ఉత్సాహం పెల్లుబికింది. తన కోసం రోజూ క్లాసులో చూస్తోందన్న మాట; క్లాసు కోసం కాకపోయినా లీల కోసమైనా ఇక ముందు నుంచి కాలేజీకి రోజూ విధిగా హాజరవుతూ వుండాలి. 'ఆల్‌రైట్ !.... రేపటి నుంచి తప్పకుండా అటెండెన్స్ వేయించుకుంటా....అదే.... క్లాసులో'

ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

వెనకాల సీట్లో ఎవరో కొత్త దంపతులు కాబోలు పకపక నవ్వుకుంటున్నారు. తల వెనక్కి తిప్పిచూడబోయి కూడా ఆగిపోయి, ముందు చక్రం క్రింద పడబోయిన ఓ ముస లాడిని తప్పించి, స్టీరింగుని బాగా ఎడమ వైపుకి కోసి వెంటనే మళ్ళా కుడి వైపుకి తిప్పాడు జయరాం. బస్సులో ఉన్న జనం దాంతో, పూనకం వచ్చిన వాళ్ళలాగా ఒక్క మారు ఇటు నుంచి అటు వూగి, ఆగారు.

ఆ తర్వాత లీల ఎన్నిసార్లో వచ్చి తన దగ్గర పదీ పాతికా పట్టుకువెళ్ళేది. ఆమె చిరునవ్వుకి కానుకగా, డబ్బు అడిగినప్పుడల్లా ఇస్తూ, తక్కువైనప్పుల్లా ఇంటికి టెలిగ్రాంలు

ఇచ్చి వందలకి వందలు తెప్పించసాగాడు తను. లీల మెప్పు కోసం, రోజూ రెగ్యులర్‌గా కాలేజీకి రావడం, లెక్చరర్ల పాఠాలు మాట ఎలా ఉన్నా రోజు రోజుకీ లీల రూపాన్ని మాత్రం హృదయం నిండా నింపు కోవడం, ఖాళీ దొరికి నప్పుడల్లా కాలేజీలోను బయట ఊళ్ళోనూ, లీలతో కబుర్లు చెబుతూ కాలక్షేపం చెయ్యడం, ఈ అవకాశానికి ఎక్కడ అడ్డు వస్తారో అనే భయంతో ఇతర స్నేహితులతో తిరగ డాన్ని కొంతతగ్గించడం, ఇలా జరిగిపోతున్నాయి రోజులు.

తనకీ లీలకీ మధ్య పరిచయం పెరగడాన్ని సహించ లేని క్లాస్‌మేట్లు కొందరు 'ఏరా జయరాం ఏమిటీ మధ్య మాతో కలవడం పూర్తిగా మానేశావు. ఏమిటీ నీ లీలలు? అంటూ అప్పుడప్పుడు పలకరించ సాగారు. కొందరైతే 'ఓ పది రూపాయలు అప్పు ఇవ్వమని' అడిగి, వెంటనే 'అవున్లే ఇంక మాకెందుకిస్తావు? ఇప్పుడు ఎంతసేపు నీకా లీలకి అప్పుఇవ్వడానికే సరిపోతుంది ఎంత డబ్బున్నా' అంటూ నిష్ఠూరంగా అనసాగారు. మరికొందరైతే 'ఆమెకి నువ్వు అప్పు యివ్వడం ఏమిటోయ్ గోంగూర? ఆమె ఏం డబ్బులేంది అనుకుంటున్నావేమిటి? వాళ్ళ నాన్న పెద్ద ఆఫీసరు తెల్సా' అంటూ వెటకారంగా నవ్వసాగారు.

ఒకప్పుడు వాళ్ళ మాటలు వింటే తనకి నవ్వు వచ్చేది. ఒక్కొక్కప్పుడు చిరాకేసేది. లీల తండ్రి ఆఫీసరా? ఆమెకి డబ్బు అవసరం లేదా? మరైతే 'మా నాన్నగారు రెండు

మూడు నెలల నుంచి జబ్బులో వున్నారని, ఇంట్లో నానా అవస్థగా వుందనీ, కాలేజీకి మానలేక వస్తున్నాననీ' అడగ లేక అడగలేక అప్పు అడుగుతున్నాననీ' వచ్చేకన్నీటిని ఆపుకొంటూ లీల అనడం అంతావట్టి నటనే? అబద్ధమే?

అ....నాన్సెన్స్ .. తను ఆమెతో మాట్లాడటం, తనకీ ఆమెకీ ఎక్కువ పరిచయం అవుతూ వుండడం, ఈ కారణంగా తను ఎక్కువటైము ఆమెతోనే గడపడం, అందు వల్ల పూర్వంలాగ వీళ్ళందరితో తిరిగి వీళ్ళకి కాఫీలు ఇప్పిస్తూ అప్పులు ఇస్తూ వుండడాన్ని తగ్గించెయ్యడం, ఇదంతా సహించలేక అసూయతో అనే మాటలు కాని, లీల తండ్రి ఆఫీసరు ఏమిటి, ఆమె తనతో అబద్ధం చెప్పడం ఏమిటి?

జయరాం చటక్కున వ్యూఫైండరులోకి చూసి 'ఆ అమ్మాయిని చెయ్యి లోపల పెట్టమను' అంటూ గట్టిగా కండక్టరుని ఉద్దేశించి అరిచాడు.

రోజులు మధురంగా గడచిపోతున్నాయి. తనని చూడ కుండా లీల, లీలని చూడకుండా తనూ ఉండలేక పోతు న్నారు. లీల కళ్ళల్లో మెరిసే అందాలు చూడడానికే, తను రెగ్యులర్‌గా కాలేజీకి వెళ్ళడం ప్రారంభించాడు. వెళ్ళడం వల్ల అడపా తడపా పాఠాలు, చెవిని పడటం, అందువల్ల పరీక్షల్లో కాస్త సంతృప్తిగా రాయడం జరిగింది. అలాగే, తరచు పదీ, పాతికా లీలకి ఇవ్వవలసి వస్తూండడంవల్ల తన ఖర్చులన్నీ కూడ తగ్గించు కోవలసివచ్చింది. రోజుకి నాలుగు

పెట్టెలు సిగరెట్లు కాల్చే వాడల్లా, ఒక పెట్టెలోకి, వారానికి రెండు మూడు సినిమాలు చూసేవాడల్లా నెలకి ఒకటి చూడడంలోకి వచ్చాడు. ఇంకా ఇలా ఎన్నో లాభాలు లీల స్నేహంవల్ల తనకి కలిగాయి. అన్నింటి కంటే తనకి చెడు సహవాసాలూ, వాళ్ళతో తిరగడం వాళ్ళ కోసం డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం తప్పాయి లీల ధర్మమా అని.

ఆ రోజున లీలని ఒప్పించి సినిమాకని ప్రోగ్రాం వేసుకున్నాడు. అయిదున్నరకల్లా వస్తానన్న లీల ఇంకా రాలేదు. నిమిష నిమిషానికీ వాచి చూసుకుంటూ పచార్లు చేస్తున్నాడు. తను, ఒకటి రెండుసార్లు వీధి గేటులోకి వెళ్ళి చూసి వచ్చాడు. ఏమిటి ఇంత ఆలశ్యం చేసింది? ఇంతకీ వస్తుందా, రాదా? రాదేమో! అస్థిమితంగా అటూ ఇటూ నడుస్తూ మాటి మాటికీ వీధి గేటుకేసి చూస్తూ క్షణం ఒక యుగంలా గడుపుతున్నాడు.

ఇంతలో 'టెలిగ్రాం' అంటూ మెసెంజరువచ్చి ఒక టెలిగ్రామ్ తన చేతిలో పెట్టి సంతకం చేయించుకుని వెళ్ళి పోయాడు. టెలిగ్రాం తన చేతుల్లోంచి జారిపోయింది. 'ఫాదర్ సీరియస్-స్టార్ట్ - అచేతనంగా అలా ఎంత సేపు ఉండి పోయాడో- లీల వచ్చి అలా నిలబడి వుండి పోయిన తనని పలకరించడం కాని, నేలమీదపడి ఉన్న టెలిగ్రాంని

చదవడంగాని, సానుభూతిగా తనని పలకరించి ధైర్యం చెప్పడంగాని ఇవేం గమనించే స్థితిలో లేడు తను. ఇంతలో ఇంటికి ఎప్పుడు వెళ్ళిందో మళ్ళీ ఎప్పుడు తిరిగి వచ్చిందో, పెద్ద నోట్ల కట్ట తీసుకువచ్చి జేబులో పెడుతూ, ఈ డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళు జయరాం. అక్కడ మీ అమ్మగారు ఏం అవస్థ పడుతున్నారో ఏమో' అంది గద్గదమైన కంఠంతో.

తను ఉలిక్కిపడి 'ఇంత డబ్బు ఎక్కడిది నీకు?' అన్నాడు. లీల తేలిగ్గా నవ్వేస్తూ, 'ఎక్కడిదేమిటి? ఇంత క్రితం నువ్వు ఎన్నోమార్లు ఇవ్వలేదూ నాకు? అయినా ఇప్పుడా ప్రశ్నలన్నీ ఎందుకు? ముందు కావలసిన పనేదో చూడు' అంది.

తను ఇంటికి వెళ్ళేటప్పటికే అంతా అయిపోయింది. అమ్మని ఆ స్థితిలో చూడలేకపోయాడు. ప్రాణంలేని కట్టెలా కావలసిన తంతు ఏదో పూర్తిచేశాడు. అన్నీ అయ్యాక స్థిమితంగా చూసుకుంటే తనూ, అమ్మా ఎంతో దయనీయమైన స్థితిలో ఉన్నట్లు తేలింది. ఆఫీసరుగా నాన్నగారు ఎంతో డాబుగా బ్రతికారు. కాని నిజంగా ఆయనికి పోయేరోజు నాటికి బేంక్‌లో ఉన్న బేలన్స్ పట్టుమని పాతిక రూపాయలు. ఊళ్ళో అయిదారు వేల రూపాయల బాకీలు, ఇన్‌స్టాల్‌మెంటు మీద తీసుకున్న కారుబాకీ ఇంకా సగంపైన అలాగేవుంది. అమ్మవంటిమీద నగలు, ఇంట్లో కొన్ని ఖరీదైన వస్తువులు కారు, ఇవన్నీ అమ్మేసి అప్పులు తీర్చెయ్యగా ఇంక తనూ,

అమ్మా మిగిలారు. నాన్నగారి తాలూకు ఫేమిలీ పెన్షన్ ఇంకా ఏడాది దాకా వచ్చేలాగ లేదు. అందాకా తమకి రోజు గడిచేదెలాగ? తన చదువు ఎలాగ గట్టు ఎక్కేటట్టు?

తీవ్రంగా ఆలోచించి ఆలోచించి తను చివరికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. ముష్టి ఎత్తి చదువు కోవటం కంటే కష్టపడి పని చెయ్యడం మంచిది. ఏ ఉద్యోగం అయినా సరే, ఆఖరికి కూలిపని అయినాసరే చేసి అమ్మకి అన్నం పెట్టాలి. ఇలా నిర్ణయానికివచ్చి, చేసిన వందలకొద్ది ప్రయత్నాల్లో ఏ ఒక్కటీ ఫలించకపోగా, చివరికి ఈ బస్సుడ్రైవరు ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టాడు–చిన్నప్పటి నుంచీ ఇంట్లో ఉన్న చిన్నకారుని డ్రైవ్‌చేసిన అనుభవాన్ని పురస్కరించు కొని.

ఇంటర్వ్యూయింగ్ ఆఫీసర్‌ని మెప్పించాడు. ఆర్. టి. సి. లో డ్రైవరుగా సెలక్టు అయ్యాడు. అయితే, 'మా నాన్న గారికి నిన్ను చూపించి మన పెళ్ళికి అయన అనుమతిని సంపాదిద్దాం' అంటూ లీల తనని వాళ్ళ నాన్నగారి దగ్గరికి తీసుకు వెళ్ళడంతోటే, తన అదృష్టం తిరగబడి పోయింది. లేకపోతే, తనకి డ్రైవరు ఉద్యోగం ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూయింగ్ ఆఫీసరే లీల తండ్రి కావడం ఏమిటి? తనూ లీలా ఎన్ని రకాలుగా ప్రార్థించి ప్రాధేయపడినా ఆయన 'బెట్‌'–వీల్లేదు. ఈ డ్రైవరునా నా కూతురు పెళ్ళి చేసుకొనేది'–అంటూ ఆయన తీవ్రమైన అభ్యంతరాన్ని కలిగించాడు.

'నువ్వు పూర్వం ఒక ఆఫీసరు కొడుకువైతే కావచ్చు. కాని నువ్వు ఇప్పుడొక డ్రైవరువి. నువ్వే కనక జాగ్రత్తగా చదువుకొని, దురభ్యాసాలకి లోనుగాకుండా ఉంటే ఫస్ట్‌క్లాసే వచ్చేది. మంచి ఉద్యోగమే దొరికేది. మా లీలని నీకిచ్చి పెళ్ళి చేయడమే పడేది. కాని ఇప్పటి నీ పరిస్థితిలో మా లీల గురించి ఆలోచించటానికి కూడా నీకు వీలులేదు. మా లీల లాంటి అన్ని విధాలా యోగ్యురాలైన పిల్లని పెళ్ళి చేసుకోవాలనే ఆశనీకు ఉంటేనే చాలదు. అందుకు యోగ్యమైన జీవితాన్ని గడపగలిగే సామర్థ్యంకూడా వుండాలి. పెడసరపు బ్రతుకు బ్రతికి పెద్దింటి పిల్లల కోసం ఆర్రులు చాస్తే ఎలా?.... వెళ్ళు.'

అని లీల తండ్రి అంటున్నప్పుడు కాలికింద భూమి కదిలినట్లయింది. పశ్చాత్తాపంతో తల నేలమీదకి వంగిపోయింది. కన్నీళ్ళతో నిలబడి పోయిన లీలమాత్రం ఏం చెయ్యగలదు! నిజమే-ఆయన అన్నది అక్షరాలా నిజం-పెద్ద ఆలోచనలు ఉన్నప్పుడు పెద్ద మనిషిగానే జీవించాలి. గిరుక్కున తిరిగి వెనక్కి వచ్చేశాడు తను. జరిగిపోయిన జీవితాన్ని, తిరిగి పొందే అవకాశం భగవంతుడు ఇస్తే, తను ఎంతో ఆదర్శంగా ఉన్నంతగా జీవిస్తాడు. చెడు సహవాసాలు చెయ్యకుండా బాధ్యతగా బాగా చదువు కుంటాడు. కాని ఆ అవకాశం ఎలా వస్తుంది? రాదు. ఈ జన్మకింక ఇంతే! కానయితే, తనపట్ల అభిమానంతో తను ఒక బీద వాని కూతురునని అబద్ధమాడి తన జీవితంలో ప్రవేశించి,

అర్థంలేని స్నేహితుల నుంచీ, విచ్చలవిడిగా చేసే ఖర్చు నుంచీ, తనని తప్పించడానికి ప్రయత్నించింది లీల - కాని ఆమె ప్రయత్నం కొంచెం ఆలశ్యంగా ప్రారంభమైంది. అయినా ఫలితం బాగానేవచ్చి వుండును, నాన్నగారు కనక అంత హఠాత్తుగా చనిపోయి వుండకపోతే - పై పరీక్షలలో బాగా చదివి ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకుని వుండును. మంచి ఉద్యోగం ఏదైనా వచ్చి వుండును. ఇంతకీ ఆ యోగం లేదు తనకి-

ఇలా ఆలోచిస్తూన్న జయరామ్‌కి వెనకనుంచి చిన్నకారు హారన్ వినిపించింది. ఎంతసేపటినుంచి వేస్తూన్న హారనో అది. ఆలోచనలలో ఉండి ఇంత దాకా తను వినిపించుకో లేదు. ఆ కారుకి సైడివ్వాలి. వ్యూ ఫైండరులోంచి చూశాడు. అందంగా తళతళా మెరుస్తూన్న కొత్తకారు. ఎవరో పాతికేళ్ళ యువకుడు కాబోలు ఖరీదైన దుస్తుల్లో కూర్చుని కారు డ్రైవ్ చేస్తూ మధ్య మధ్య పక్కనే ఫారెన్ నైలెక్స్ చీరలో దంతపు బొమ్మలా కూర్చున్న భార్యతో నవ్వుతూ మాట్లాడుతున్నాడు.

జయరాం సైడిచ్చాడు. ఖరీదైన కారు బస్సుని దూసుకుని ముందుకు పోయింది. పోయేటప్పుడు ఆకారులో వున్న దంతపుబొమ్మ నవ్విననవ్వు?.... లీల నవ్వులా....ఆదం తపు బొమ్మ లీలేనా?.... అవును? ఆ కారులో ఖరీదైన దుస్తుల్లో డ్రైవ్ చేస్తూన్న యువకుడు ఆమె భర్తా? జాగ్రత్తగా చదువుకొని పైకి వస్తే ఆ స్థానంలో తనుకదా వుండవలసినది!.... నాన్నగారు ఆఫీసరు అనే అహంకారంతో

జీవితం గడిపి, కోరిన భార్యతో కలిసి హాయిగా కారు డ్రైవ్ చేసుకొని వెళ్ళే యోగానికి బదులు, ఈ యోగం పట్టింది. ఆలోచనలు – ఆలోచనలు– ఒక్కమాటు తల గిర్రున తిరిగి, జయరాం స్టీరింగ్ మీద అచేతనంగా వాలిపోయాడు. అను కొన్న నిడదవోలు రాలేదు. మార్గ మధ్యంలోనే ఆగిపోయిన బస్సులోంచి, వేరే బస్సుమీద నిడదవోలులోవున్న వాళ్ళ అమ్మకి పంపారు. అలా ఏదో రకంగా గమ్యం చేరినా, జీవితంలో గమ్యం చేరని లోటు లోటుగానే వుండిపోయింది జయరాంకి.

(వనిత)